



مؤسسه شیعه‌شناسی

گزارشی از مطالعات

# اسلام‌شناسی و شیعه‌شناسی در دانشگاه گلاسکو

▪ نام کشور: انگلستان

▪ آدرس پایگاه اینترنتی: [www.gla.ac.uk](http://www.gla.ac.uk)

▪ آدرس پست الکترونیک: [msi@arts.gla.ac.uk](mailto:msi@arts.gla.ac.uk)

- بخش اسلام‌شناسی دارد:  بلی  خیر
- مطالعات شیعه‌شناختی دارد:  بلی  خیر
- دوره‌های آموزشی دارد:  بلی  خیر
- بخش آموزشی در چه مقطعی است:
- کارشناسی  کارشناسی ارشد  دکترا  غیره
- بخش پژوهشی دارد:  بلی  خیر
- مجله دارد:  بلی  خیر
- کنفرانس، سمینار و کارگاه تحقیق دارد:  بلی  خیر

اساتید برجسته: دکتر مونا صدیقی، بورك، ریجون

## ■ مواد درسی دوره‌های آموزش و سطوح آنها:

در سه سال گذشته با احساس نیاز روزافزون و علاقه شدید به مطالعه اسلامی، مرکز مطالعات اسلامی در دانشکده الهیات و مطالعات دینی دانشگاه گلاسکو راه‌اندازی شد. این مرکز به منظور ارتقای سطح علوم اسلامی و درک بهتر اسلام در هر دو بعد آکادمیک و اجتماعی فعالیت می‌کند و شامل مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد است و بدین منظور کنفرانس‌ها، برنامه‌ها و سمینارها و تحقیقات گوناگونی را در رابطه با فرهنگ، اعتقادات و رسومات اسلامی دارد. مرکز مطالعات اسلامی از هر گونه پیشنهاد از جوامع و مراکز اسلامی در راستای ترویج دانش اسلامی استقبال می‌کند. نشانی پایگاه اطلاع رسانی: [www.islam.divinity.gla.ac.uk](http://www.islam.divinity.gla.ac.uk) ، تلفن: ۰۱۴۱-۳۳۰-۶۵۲۴

این مرکز تحت نظر دانشکده الهیات دانشگاه گلاسکو به فعالیت خود ادامه می‌دهد و با وجود اینکه دانشکده الهیات در رابطه با تمامی ادیان، مراکز و مؤسسات فعالی دارد لیکن در مطالعه اسلامی به عنوان دین سریع‌الرشد جهانی جدید خاصی دارد و به زبان عربی هم به عنوان زبان اسلام اهمیت خاصی می‌دهد. در مرکز مطالعات اسلامی ابتداءً ایمان، قرآن، آداب و سیاست در اسلام و در مقطع بالاتر، فلسفه، عرفان و حقوق در اسلام آموزش داده می‌شود.

در رابطه با اساتید و واحدهای درسی و اطلاعات کلی دانشکده الهیات به جزوه اصلی مراجعه کنید. همچنین دکتر مونا صدیقی به عنوان مدیر و مدرس مرکز به همراه استاد دیگری به نام آقای دکتر لوید ریجون فعالیت می‌کنند که در قسمت اساتید به صورت تفصیلی این اساتید معرفی خواهند شد.

۱. **مطالعات ادیان:** این درس به منظور ارتقای سطح دانش در رابطه با چهار دین اصلی (اسلام، مسیحیت، یهود و بودا) است و تأکید و محور اصلی آن بر نظریه خدا و الله استوار است. در وهله دوم به مسائل معاصر ادیان می‌پردازد و در انتها مسائل جامعه شناختی و مردم‌شناختی ادیان را به دانشجویان معرفی می‌کند.

۲. **سنن‌های عرفانی اسلامی و شرقی:** شماره درس: ۹۱، مدرس: دکتر ریجون و دکتر سوچیا، هدف این درس بررسی عناصر اصلی عرفان اسلامی و ادیان شرقی (بودیسم) و تبیین تفاوت‌ها و شباهت‌های سنن‌های گوناگون است. همچنین آشنایی با مطالعات عرفانی و تجزیه و تحلیل موضوعات کنونی این عرصه مدنظر است. مدرس بخش اسلامی این واحد درسی، دکتر ریجون می‌باشد. توضیحات کاملتر در جزوه اصلی موجود است.

۳. **تورات و قرآن: کتاب عبادی یهودیان و اسلام:** شماره درس: ۸۹، زمان: پنجشنبه، ساعت ۱۱ تا ۱۳، بررسی ابعاد مختلف کتب مقدس یهودیان و درک بیشتر متن قرآن و تفسیر آن و کاربردش در زندگی روزمره، بررسی اهمیت سوره‌های قرآن و... از مسائل اصلی درس شمرده می‌شوند. مدرس بخش اسلامی این درس دکتر مونا صدیقی است و بخش یهود را دکتر هانتر تدریس می‌کند.

## ■ تحقیقات انجام شده:

فعالیت‌های تحقیقاتی در دانشکده الهیات دانشگاه گلاسکو در همه ادیان فراگیر است که به تشریح در جزوه اصلی به آن اشاره شده است. در همین رابطه دکتر لوید ریجون در مورد اسلام مدرن و ایران، سینما و اسلام و... در ایران تحقیقات و پژوهش دارد.

۱. ارائه اسلام و مسلمین در نمایش‌های مدرن اولیه انگلستان از مارلو تا ماسینگر: نویسنده: محمد حسن ابوبکر (پایان‌نامه دکتری)

۲. بینش اسلامی مسیحیت: محقق: لوید ریجون: به مناسبت دومین هزاره میلادی این تحقیق در رابطه با مسائل فیما بین این دو دین و با قلم دکتر ریجون به رشته تحریر درآمده است. در غرب و در بین مسیحیان، اسلام به طور زیرساختی و اصولی و بدون حاشیه معرفی نشده است و لذا این تحقیق به دنبال معرفی چهره اصیل اسلام است. توضیحات بیشتر در جزوه اصلی آمده است.

■ نام اساتید, محققان و آدرس آنها:

۱. دکتر لوید ریجون: فارغ التحصیل از دانشگاه دورهام و دانشگاه ملی ژاپن و دکتری از دانشگاه‌های اگزتر و لیدز، مدرس مرکز مطالعات اسلامی، پست الکترونیک: [lvr@arts.gla.ac.uk](mailto:lvr@arts.gla.ac.uk)، تخصص: مطالعات اسلام کلاسیک، جنبش‌های اسلامی در قرن ۱۹ و ۲۰، تصوف – پژوهش: زبان عربی و فارسی، تصوف، عرفان در همه ادیان، سیاست و فلسفه اسلامی، ادبیات ژاپنی، تاریخ، فرهنگ و مذهب، آثار: عزیز نسفی (۱۹۹۸)، ابعاد اسلامی مسیحیت (۱۹۹۹)، بینش اسلامی مسیحیت (۱۹۹۹)، جنبه صوفیانه شیطان (۱۹۹۸ – ایران) و ...

۲. دکتر مونا صدیقی: فارغ التحصیل دکتری از دانشگاه منچستر، مدرس دروس اسلامی و زبان عربی و مدیر مرکز مطالعات اسلامی دانشگاه الهیات دانشگاه گلاسکو، پست الکترونیک: [msi@arts.gla.ac.uk](mailto:msi@arts.gla.ac.uk)، تخصص، اسلام، پژوهش: الهیات اسلامی و زبان کلاسیک، زبان عربی جدید، حقوق اسلامی کلاسیک، زن و اسلام، اسلام معاصر، آثار: تصویر مسیح در اسلام (۱۹۹۷)، مهریه، فمینیسم و اسلام و ... با پیشنهاد و تلاش وی، مرکز مطالعات اسلامی علاوه بر دروس عربی، قرآن، اسلام و سیاست، حقوق و ... به نقش زنان در جوامع اسلامی پرداخته و در این رابطه مطالعات جامع آموزشی و پژوهشی دارد. وی می‌گوید: "امیدوارم بتوانیم بستری مناسب برای درک بهتر اسلام فراهم آورده و از این طریق رابطه بهتری بین مسلمانان و سایر اقشار و ادیان دانشگاه گلاسکو آماده نماییم".

۳. نیکول بورك: تلفن: ۰۱۳۸ ۵۱۳۳۰۱۳۳۰۴۱۴، پست الکترونیک: [l.n.bourque@socsi.gla.ac.uk](mailto:l.n.bourque@socsi.gla.ac.uk)، مدرس جامعه‌شناسی، دکتری از دانشگاه کمبریج، وی محقق حوزه‌های مختلف از جمله زیارت و زائر و همچنین اسلام در انگلستان و اسکاتلند است. از آثار وی می‌توان به کتاب "گرایش زنان انگلستان به اسلام" نام برد. سایر کتب وی در جزوه اصلی آمده است. وی در رابطه با تازه مسلمانان نیز تخصص دارد.